



Resum executiu de la Memòria 2021 de l'Oficina Antifrau de Catalunya



Direcció de Prevenció

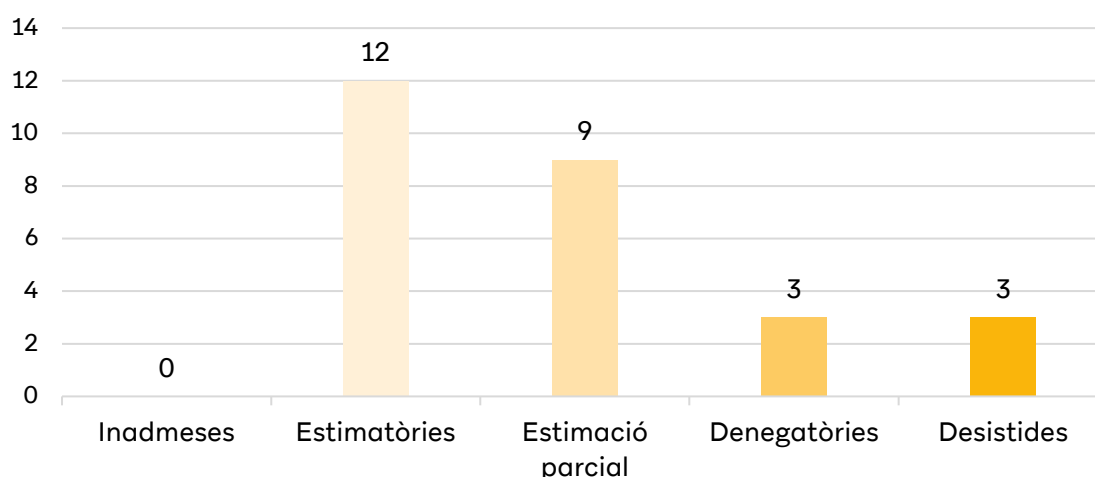
Àrea de Legislació i Assumptes Jurídics

18 al·legacions en relació amb projectes normatius i **2** consultes no vinculants.

L'Oficina Antifrau de Catalunya ha rebut, tramitat i resolt un total de **27**

sol·licituds d'accés a la informació pública. En **25** de les sol·licituds, la informació demanada era relativa a l'estat d'un procediment d'investigació de l'Oficina o se sol·licitaven documents relacionats amb actuacions d'investigació concretes. Les altres **2** eren sobre l'organització, pressupost i funcionament de l'Oficina Antifrau. Del total de sol·licituds:

- 12 han estat totalment estimades
- 9 s'han estimat parcialment
- 3 s'han resolt en sentit desestimatori
- 3 la persona sol·licitant va desistir de la seva sol·licitud

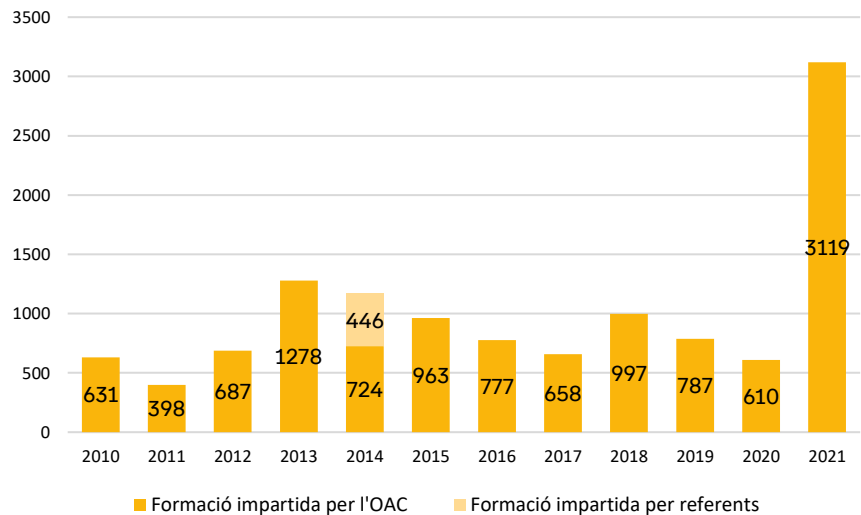


S'han atès **12** consultes ciutadanes, la majoria de les quals relacionades amb l'estat de tramitació de les investigacions, però també d'altres en relació amb les actuacions de l'Oficina.

Àrea de Formació

A través de la formació s'ha arribat de manera directa a **3.119** participants.

La valoració mitjana de satisfacció de la formació rebuda pels participants ha estat de **8,35** en una escala d'1 a 10.



L'equip d'Antifrau ha participat en nombrosos actes, seminaris, jornades, congressos i altres fòrums oberts a la ciutadania, en la seva funció de divulgació, en tots els àmbits possibles, dels principis bàsics per fomentar la consciència i la participació ciutadana a favor de la transparència i l'ètica en la conducta pública.

D'altra banda, l'àrea de Formació ha **organitzat i participat a diverses jornades, cursos i activitats**, que enguany, la majoria han estat en línia:

- Taller de gestió dels conflictes d'interès a les organitzacions públiques en el marc del Màster de Direcció Pública (UOC, UB i EAPC)
- Taller de conflictes d'interès i dilemes ètics a les organitzacions públiques en el marc del Programa de Desenvolupament Directiu impulsat per l'EAPC
- Webinar Eines de gestió de riscos per a la integritat durant la pandèmia (2021 Global Anti-Corruption & Integrity Forum de l'OCDE)
- Ponència al webinar La gestió dels riscos de corrupció en la contractació pública local (Universitat Oberta de Catalunya i Àrea Metropolitana de Barcelona)
- Participació en la *International Summit on Effective Compliance*
- Webinar Les mesures antifrau en els fons europeus. Els plans d'integritat, organitzat per l'Associació Catalana de Municipis i Comarques (ACM)
- Webinar Recomanacions i eines per elaborar un 'Pla de mesures antifrau' vinculat als fons Next Generation EU

- Participació al màster de Compliance de l'ICAB
- Participació en el XIII Congreso Español de Criminología
- Ponència al seminari 'L'Estatut de l'alt càrrec públic' (Universidad de Murcia)

A més, des de la direcció de Prevenció també s'han desenvolupat **projectes propis i amb col·laboració** amb altres institucions:

Riscos per a la integritat en la contractació pública

Informe final de diagnosi

El gener de 2021 s'ha publicat 'Compra pública: una cartografia dels riscos inherents i dels factors on enfocar la prevenció'. L'informe divulga quines són les dotze grans àrees de risc inherents a la contractació pública i els 82 factors de risc que els òrgans de contractació han de vigilar. Aquests factors assenyalen circumstàncies sistèmiques que creen incentius perquè els riscos es materialitzin en actes irregulars, fraudulents o corruptes. El document és una nova eina dins el conjunt de recursos de gestió de riscos elaborats i publicats per Antifrau des del 2018. Una cartografia que orienta les entitats adjudicatòries sobre quins riscos són possibles i quins factors els fan probables.

Recomanacions preventives

El 2021 s'ha començat a treballar en tres grups de recomanacions preventives relacionades amb els riscos en la contractació pública.

1. Recomanacions per construir una infraestructura ètica que constitueixi els fonaments de la compra pública íntegra als ens públics.
2. Recomanacions per dissenyar i implantar plans anticorrupció en la compra pública, amb orientacions per adoptar mesures preventives i contingents idònies als riscos de cada institució.
3. Recomanacions per organitzar la compra pública de forma que s'afavoreixi la integritat, recordant com la planificació, l'avaluació, la transparència, el retiment de comptes, la professionalització i la col·laboració institucional són requeriments indispensables per fer possible un contractació íntegra.

Riscos en la gestió dels fons Next Generation EU

Guia per a l'elaboració de Plans de Mesures Antifrau per als fons Next Generation EU

El 17 de novembre de 2021 l'Oficina Antifrau ha publicat una guia per elaborar els plans de mesures antifrau (PMA) requerits per a la gestió dels fons Next Generation de la Unió Europea (UE). Es tracta d'una eina dissenyada per orientar les administracions públiques gestores d'aquests fons sobre el procés a seguir per elaborar un PMA ajustat a les necessitats del projectes que han d'executar.



Creació de l'espai web Fons Next Generation EU

L'1 de desembre de 2021 s'ha obert al públic un nou espai al web de l'Oficina Antifrau on es reuneix informació i eines per ajudar els ens públics a desenvolupar i implantar plans de mesures antifrau eficaços i específics per als riscos inherents a cada projecte finançat amb Fons Next Generation EU.

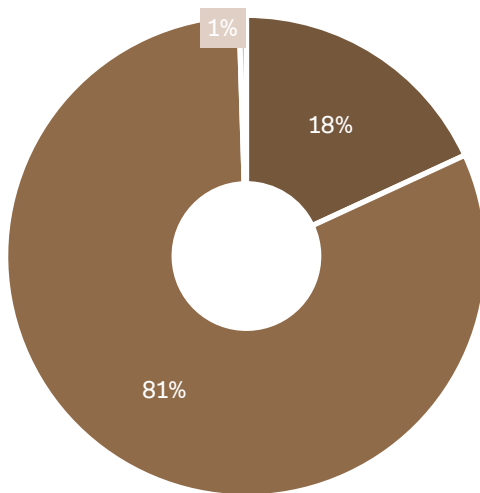
A més, des de la direcció de Prevenció també s'han impulsat les següents **publicacions**:

- Participació en l'elaboració d'una app sobre dilemes ètics, impulsada per l'Estratègia de lluita contra la corrupció i d'enfortiment de la integritat pública de la Generalitat de Catalunya
- Difusió de l'estudi elaborat per l'Institut de Drets Humans de Catalunya sobre el vincle entre la corrupció i els drets humans per encàrrec de l'Oficina Antifrau
- Memòria sobre l'activitat corresponent a l'any 2020 de l'Agència de Ciberseguretat de Catalunya
- Conveni amb la Generalitat de Catalunya per a l'ús de la Guia interactiva de gestió dels conflictes d'interès a les organitzacions públiques. Catàleg d'eines
- Activitat de seguiment de les actuacions d'investigació finides

Direcció d'Anàlisi i Investigacions

L'Oficina Antifrau ha dut a terme l'avaluació prèvia de versemblança d'un total de **441** expedients de versemblança. **El 2021 ha estat l'any en què s'han resultat un major nombre d'expedients** d'aquest tipus des de la posada en funcionament de l'Oficina. S'ha incrementat en un 135% respecte de la mitjana del període 2011-2020

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Núm. exp. resultats	142	134	154	154	164	167	211	211	271	276	441
% increment respecte any anterior		-6%	15%	0%	6%	2%	26%	0%	28%	2%	60%
% d'increment del 2021 respecte de la mitjana 2011-2020							135%				



■ Investigació ■ Arxivament ■ Interrupció

Una vegada conclou la fase d'anàlisi prèvia de versemblança dels 441 expedients:

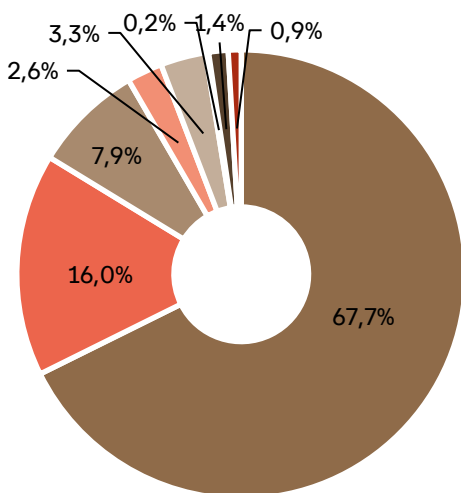
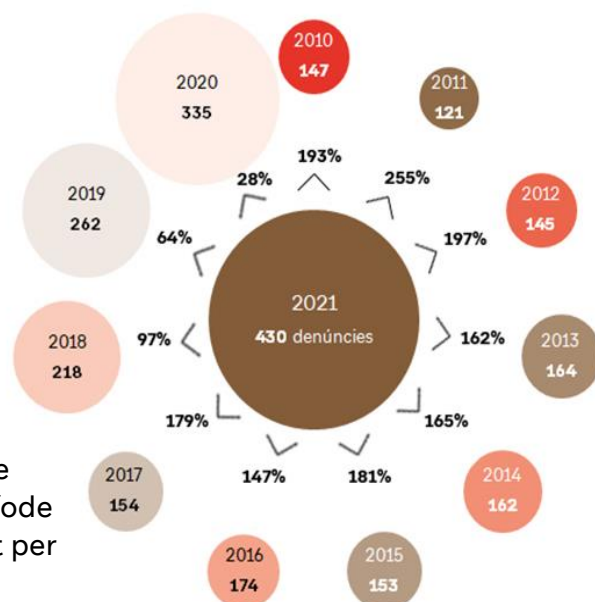
- 18% han donat lloc a l'inici d'actuacions d'investigació
- 81% s'han arxivat
- 1% s'ha acordat la interrupció de l'expedient, en haver-se constatat que els fets considerats eren objecte d'investigació per part d'altres autoritats

Des de l'inici de la seva activitat, l'octubre de 2009, l'Oficina Antifrau ha obert un total de **2.510** expedients de versemblança derivats de denúncies presentades o incoats per iniciativa pròpia.

Enguany l'Oficina Antifrau

ha rebut un total de **430** denúncies,

xifra rècord des que es va posar en funcionament. Si es comparen amb les dels exercicis anteriors, s'observa un creixement important respecte de tots els anys. Respecte de la mitjana de denúncies rebudes en el període 2010-2020 (185), les de l'any 2021 estan molt per sobre (132%).



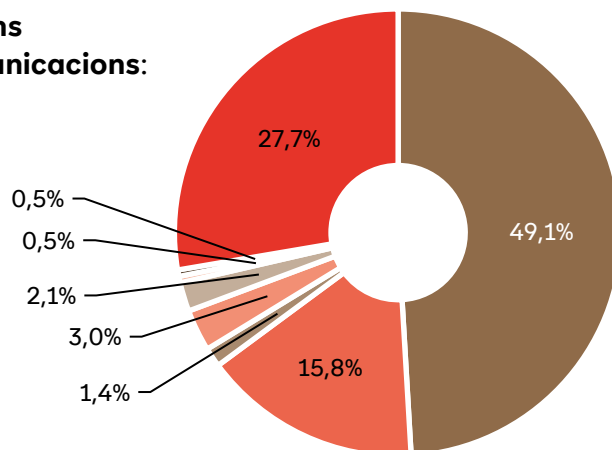
■ Bústia anònima
 ■ Representant de grup polític
 ■ Funcionari-treballador públic
 ■ Sindicat

- 291 bústia anònima de denúncies
- 69 particulars
- 34 representants de grups polítics
- 14 per funcionaris o treballadors públics
- 11 anònimes sense usar la bústia
- 6 per sindicats
- 1 per altres organismes
- 4 iniciativa pròpia

■ Particular
 ■ Anònim
 ■ Altres organismes / institucions
 ■ Iniciativa pròpia

Pel que fa a les **entitats o institucions** **concernides per les denúncies/comunicacions:**

- 211 ajuntaments
- 119 entitats o empreses privades
- 68 Generalitat
- 13 altres entitats i/o administracions
- 9 consells comarcals
- 6 universitats
- 2 diputacions
- 2 fundacions



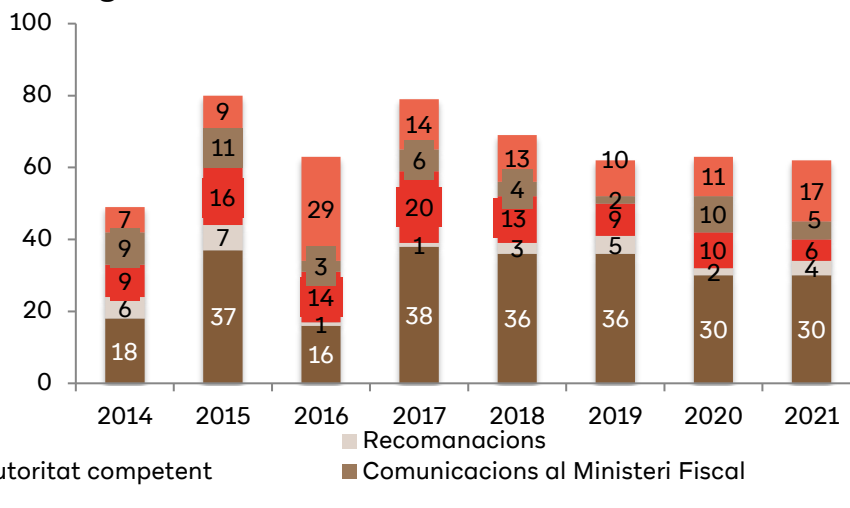
- Ajuntaments
- Universitats
- Consells comarcals
- Fundacions
- Generalitat
- Altres entitats i/o administracions
- Diputacions
- Entitats i empreses privades

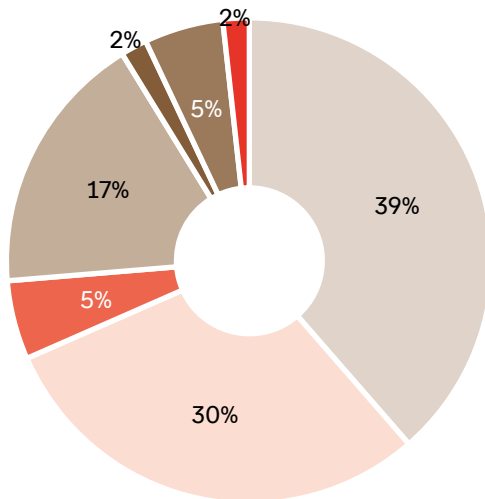
Antifrau **ha clos 60 actuacions d'investigació** (s'hi inclouen 8 actuacions de col·laboració institucional) i **2** més han estat **interrompudes** en haver-se constatat la concurrència dels procediments judicials corresponents sobre els mateixos fets investigats. A data de tancament d'aquesta memòria, l'Oficina Antifrau té 305 actuacions en curs pendent de resoldre.

Sector públic	En curs a 31 de desembre de 2020	Iniciades el 2021	Interrompudes el 2020	Closes el 2021	En curs a 31 de desembre de 2021
Generalitat	44	10		8	46
Entitats locals	233	63	2	45	249
Universitats	8	2		1	9
Total d'actuacions	285	+75	-2	-54	304
Col·laboracions	3	6		8	1
Total	288	+81	-2	-62	305

De les 52 actuacions d'investigació closes, 17 han estat arxivades. De la resta s'han tramès:

- 30 informes raonats
- 4 recomanacions
- 6 comunicacions a autoritats competents
- 5 comunicacions al Ministeri Fiscal





Les actuacions d'investigació closes durant l'any 2021 han estat vinculades amb casos concrets d'irregularitats en matèria de contractació pública; amb qüestions referides a funció pública; assumptes relacionats amb el conflicte d'interès i incompatibilitats; assumptes relacionats amb urbanisme, i, finalment, expedients relacionats amb a subvencions i també transparència i bon govern.

- Contractació pública
- Funció pública
- Urbanisme
- Conflicte d'interès i incompatibilitats
- Subvencions
- Altres
- Transparència

Durant aquest exercici, s'ha resultat **emetre 30 informes raonats**, 26 dels quals s'han adreçat a entitats locals i entitats vinculades, 3 a la Generalitat de Catalunya i entitats vinculades i 1 a universitats. El 48% de les actuacions d'investigació clouen amb un informe raonat.

L'Oficina Antifrau ha adreçat **4** recomanacions:

- Ajuntament de Terrassa
- Ajuntament de Juneda
- Ajuntament de Sant Pau de Segúries
- Ajuntament de l'Arboç

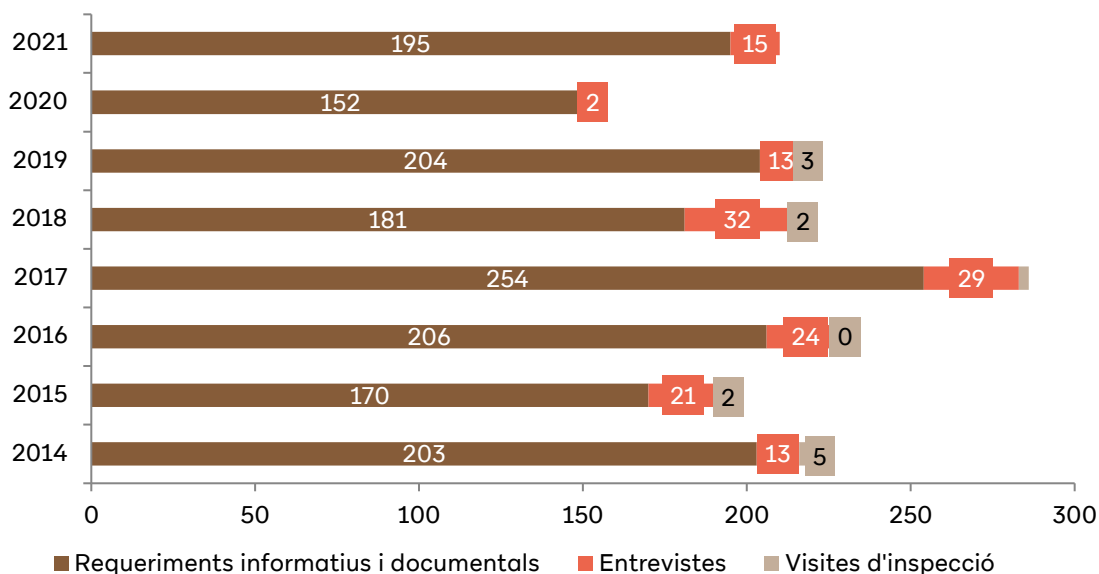
S'ha resultat realitzar **11** comunicacions a les autoritats competents següents per tal que iniciïn els procediments penals, de rescabament, administratius sancionadors o que corresponguin:

- 4 a la Direcció General de la Inspecció de Treball del Departament d'Empresa i Treball.
- 2 al Tribunal de Comptes.
- 2 a l'Autoritat Catalana de la Competència.
- 3 a entitats locals responsables del control i la supervisió dels ens concernits.

Les actuacions d'investigació realitzades per Antifrau, abasten una àmplia varietat de **diligències** entre les quals es troben els requeriments documentals específics a administracions públiques, persones i entitats públiques o privades,

les entrevistes personals i les visites d'inspecció *in situ* i sol·licituds d'informació a registres públics.

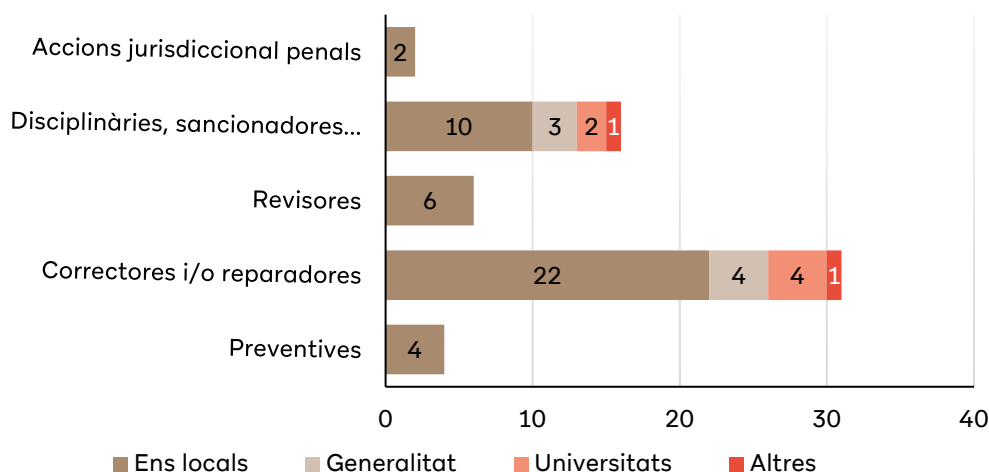
Tipus de diligències per anys



Durant l'any 2021, s'ha tingut coneixement de **59 mesures adoptades** per les diferents entitats afectades i autoritats competents arran de les actuacions d'investigació d'aquesta oficina. Es tracta de **l'any en el qual s'han adoptat més mesures derivades de les actuacions d'Antifrau**.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Nombre de mesures adoptades per entitats afectades i autoritats competents	19	18	17	18	28	35	49	59
% d'increment de l'any 2021 respecte dels anteriors	211%	228%	247%	228%	111%	69%	20%	

Tipus d'ens afectats per les mesures adoptades





Equip d'Anàlisi de Dades

A finals de l'any 2020, l'Oficina Antifrau va dotar-se d'una estratègia pròpia d'intel·ligència basada en l'anàlisi de dades (*data-driven intelligence*). El 2021 s'ha constituït el grup de treball de l'**Equip d'Anàlisi de Dades (EAD)**, a càrrec del qual ha d'anar l'execució dels diversos projectes de l'estratègia.

Durant aquest exercici, l'EAD ha assolit els objectius següents:

- Ha elaborat un estudi i un informe general sobre **sistemes automatitzats d'alerta en l'àmbit de la contractació pública** en el sector públic de Catalunya.
- Treballs per a la implantació d'un **data warehouse o magatzem de dades** que integri per a la seva consulta i explotació totes les **dades i informació del sector públic de Catalunya** disponibles i que es considerin rellevants des de la perspectiva de la missió i les funcions concretes de l'Oficina Antifrau.
- L'estudi de les possibilitats i la viabilitat d'aplicar tècniques i mecanismes d'aprenentatge automàtic a la tramitació de la fase d'APV (avaluació prèvia de versemblança) de les denúncies rebudes a les Direccions d'Anàlisi i Investigacions.
- L'execució d'un mínim de dues accions de col·laboració amb d'altres organismes i entitats, relacionades amb els objectius enumerats en els apartats anteriors.



Col·laboració institucional

Enguany l'Oficina Antifrau ha col·laborat amb **11** institucions per intercanviar experiències, fer incidència en processos legislatius, potenciar la prevenció amb actes formatius o fomentar la conscienciació social:

- Parlament de Catalunya
 - L'Oficina Antifrau fa el seguiment de la I Cimera contra la corrupció
 - Compareixença a la Comissió d'Afers Internacionals (9 desembre)
 - Reunió dels representants dels òrgans amb rellevància estatutària amb la M. Hble. presidenta del Parlament amb (5 de novembre)
- Govern de la Generalitat (seguiment de l'estratègia anticorrupció)
- Ministeri de Justícia (Participació en consulta pública sobre la futura Llei de protecció de les persones alertadores)
- Parlament Basc (Comissió d'Economia, Hisenda i Pressupost)
- Consell Assessor del segell *Infoparticipa*



- Comissió Nacional dels Mercats i la Competència (Formació i col·laboració)
- Xarxa de les Agències Antifrau de l'Estat Espanyol (diverses trobades i col·laboracions)
- Agència de Prevenció i Lluita contra el Fraude i la Corrupció de la Comunitat Valenciana (5è aniversari de la Llei de creació de l'AVAF)
- Col·legi de Periodistes de Catalunya (Col·legi de Periodistes de Catalunya)
- Col·legi d'Advocats de les Illes Balears (jornada sobre l'enfrontament de la corrupció)
- Universitat de Girona i Universitat Pompeu Fabra (pràctiques curriculars)

També ha col·laborat i/o organitzat **11** actes acadèmics i de conscienciació social.

Durant aquest exercici l'Oficina Antifrau de Catalunya ha signat **4** convenis institucionals o relacions de col·laboració.

Antifrau també ha **col·laborat institucionalment a nivell internacional** amb diverses institucions i actes. L'Oficina Antifrau forma part de diverses **xarxes internacionals i participa a jornades i actes formatius** per compartir l'experiència i prevenir el frau i la corrupció.

Ribes 3
08013 Barcelona
T +34 935 545 555
comunicacio@antifrau.cat
www.antifrau.cat

